

Μαρούσι, 16-01-2025

Αριθ. Πρωτ.: 1241

Δ/ΝΣΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Πληροφορίες: Ι.Κοντοπούλου

Τηλέφωνο: 210 6151177

E-mail: ikontop@eett.gr

ΠΡΟΣ: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης
Υπηρεσία Συντονισμού
Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων
Υπόψη: κας Α.Κεχαγιόγλου
e-mail: ke@mindigital.gr; a.kechagioglou@mindigital.gr

ΘΕΜΑ : Απάντηση στην υπ' αρ. 2357/20.12.2024 Ερώτηση του βουλευτή κ. Α.Χαλκιά με θέμα: «Ανυπολόγιστες οι επιπτώσεις για την ψυχική υγεία των ανήλικων από την αλόγιστη και επικίνδυνη χρήση της αμιγώς κερδοσκοπικής εφαρμογής του διαδικτύου με την ονομασία "TIK TOK"»

ΣΧΕΤ: α) Η υπ' αρ. 2357/20.12.2024 Ερώτηση στο πλαίσιο κοινοβουλευτικού ελέγχου
β) Το Α. Π.: 885 ΕΞ 2025/ 10-1-2025 έγγραφό σας (αρ. πρωτ. ΕΕΤΤ 665/13-1-25)

Σε απάντηση της υπό στοιχείο α) Ερώτησης, που διαβιβάστηκε στην Υπηρεσία μας με το υπό στοιχείο β) σχετικό, σας γνωρίζουμε εκ των τιθέμενων ζητημάτων συναφές με τις αρμοδιότητες της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.) είναι το ερώτημα υπ' αρ. 6 και εν μέρει το ερώτημα αρ. 7, σχετικά με πιθανά μέτρα των επιγραμμικών πλατφορμών για την προστασία ανηλίκων. Επί του εν λόγω ζητήματος θέτουμε υπόψη σας τα ακόλουθα:

1. Στις 17 Φεβρουαρίου 2024 άρχισε η εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/2065 («Πράξη για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες», εφεξής «η Πράξη»), με τον οποίο επιβάλλονται υποχρεώσεις επιμέλειας στους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών – όπως είναι τα κοινωνικά δίκτυα – με στόχο, μεταξύ άλλων, την αντιμετώπιση του παράνομου περιεχομένου και άλλων κοινωνικών κινδύνων στις υπηρεσίες τους.

2. Με την Πράξη, μεταξύ άλλων, δημιουργείται ένα σύστημα υποχρεώσεων για τους παρόχους (π.χ. μέσω κοινωνικής δικτύωσης), με στόχο την απόσυρση παράνομου περιεχομένου ή την απενεργοποίηση πρόσβασης σε αυτό και

διασφαλίζεται ότι παρέχονται εύχρηστα εργαλεία που επιτρέπουν στους χρήστες να υποβάλλουν αναφορές για παράνομο περιεχόμενο, αγαθά ή υπηρεσίες, καθώς και να αμφισβητούν τις σχετικές αποφάσεις των παρόχων αναφορικά με επιβολή περιορισμών σε περιεχόμενο ή σε λογαριασμούς χρηστών.

3. Πώς προστατεύει η Πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες τους ανηλίκους;

Η Πράξη ενισχύει σημαντικά το επίπεδο προστασίας των ανηλίκων όταν έχουν πρόσβαση σε ενδιάμεσες ψηφιακές υπηρεσίες, όπως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, μεταξύ άλλων και με τους ακόλουθους τρόπους:

- υποχρεώνει τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών που είναι προσβάσιμες σε ανήλικους να εφαρμόζουν κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου ιδιωτικότητας, ασφάλειας και προστασίας των ανηλίκων (άρθρο 28 παρ. 1 της Πράξης),
- επιβάλλει αυστηρές υποχρεώσεις στις πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες και μηχανές αναζήτησης (όπως είναι για παράδειγμα το Instagram) ώστε να αποτρέπουν την κατάχρηση των συστημάτων τους, λαμβάνοντας μέτρα βάσει κινδύνου, συμπεριλαμβανομένης της εποπτείας μέσω ανεξάρτητων ελέγχων των μέτρων διαχείρισης κινδύνου τους (άρθρα 34, 35, 37). Οι χρήστες, και ιδίως τα παιδιά και οι νέοι, θα πρέπει να προστατεύονται από διαδικτυακούς κινδύνους όπως είναι η διάδοση της βίας, η παρενόχληση, ο εκφοβισμός, οι ψευδείς πληροφορίες, το παράνομο περιεχόμενο και/ή άτομα που ψεύδονται σχετικά με την ταυτότητά τους.
- απαγορεύει την εξατομικευμένη διαφήμιση που απευθύνεται σε ανηλίκους (άρθρο 28 παρ. 2 της Πράξης).

Κατά την εξέταση των κινδύνων που εγκυμονεί η υπηρεσία τους για τους νεαρούς χρήστες, οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες και οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές μηχανές αναζήτησης πρέπει να εκτιμούν: εάν οι ανήλικοι κατανοούν εύκολα πώς λειτουργεί η υπηρεσία, εάν υπάρχει κίνδυνος οι ανήλικοι να βρουν περιεχόμενο που θα μπορούσε να βλάψει την «υγεία, τη σωματική, πνευματική και ηθική τους ανάπτυξη» («περιεχόμενο ακατάλληλο για την ηλικία»), καθώς και πώς τα χαρακτηριστικά σχεδιασμού της πλατφόρμας θα μπορούσαν να προκαλέσουν εθισμό.

4. Από τον Φεβρουάριο του 2024 όλες οι ενδιάμεσες ψηφιακές υπηρεσίες που απευθύνονται σε πολίτες της Ε.Ε. οφείλουν να εφαρμόζουν την Πράξη. Οι πολύ μεγάλες επιγραμμικές πλατφόρμες έχουν ήδη λάβει μέτρα για τη συμμόρφωσή τους προς τα ανωτέρω. Για παράδειγμα, οι Snapchat, Google, YouTube, Instagram και Facebook δεν επιτρέπουν πλέον στους διαφημιζόμενους να προβάλλουν στοχευμένες διαφημίσεις σε ανηλίκους. Το TikTok και το YouTube κάνουν επίσης αυτόματα τους λογαριασμούς των χρηστών ηλικίας κάτω των 16 ετών ιδιωτικούς, έτσι ώστε μόνο γνωστές επαφές να μπορούν να δουν τα βίντεο που ανεβάζουν στους λογαριασμούς τους.

5. Η εποπτεία εφαρμογής των κανόνων που επιβάλλει η Πράξη επιμερίζεται μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής — που είναι κυρίως υπεύθυνη για τις πλατφόρμες και τις μηχανές αναζήτησης με περισσότερους από 45 εκατομμύρια χρήστες στην ΕΕ (όπως για παράδειγμα το Instagram, το TikTok) — και των κρατών μελών, τα οποία είναι υπεύθυνα για μικρότερες πλατφόρμες και μηχανές αναζήτησης σύμφωνα με το κράτος μέλος εγκατάστασης.

6. Με τον Ν. 5099/2024 ορίστηκαν, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 49 της Πράξης, η ΕΕΤΤ ως Συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών και το Ε.Σ.Ρ και η Α.Π.Δ.Π.Χ. ως συναρμόδιες αρχές για την επιβολή της Πράξης στην Ελλάδα. Ειδικότερα, στην Ε.Ε.Τ.Τ. ανατέθηκαν όλες οι εξουσίες και αρμοδιότητες που απονέμονται από την Πράξη στον Συντονιστή Ψηφιακών Υπηρεσιών, με την επιφύλαξη αυτών που ανατέθηκαν στις δύο άλλες αρμόδιες αρχές. Το Ε.Σ.Ρ. ορίστηκε ως αρμόδιο για την επιβολή του άρθρου 26, παρ. 1, περ. α-γ και παρ. 2 και του άρθρου 28, παρ. 1 της Πράξης και η Α.Π.Δ.Π.Χ. ως αρμόδια για την επιβολή του άρθρου 26, παρ. 1, περ. δ και παρ. 3 και του άρθρου 28 της Πράξης. Επομένως, για το άρθρο 28 της Πράξης, με το οποίο επιβάλλονται μέτρα για την Προστασία των Ανηλίκων στο διαδίκτυο, αρμόδιες αρχές είναι το Ε.Σ.Ρ και η Α.Π.Δ.Π.Χ.

7. Η Ε.Ε.Τ.Τ., ως Συντονιστής ψηφιακών υπηρεσιών, συμμετέχει ενεργά στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ψηφιακών υπηρεσιών, το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο που συστάθηκε με την έναρξης ισχύος της Πράξης (17/2/2024), απαρτίζεται από τους Συντονιστές των κρατών μελών και προεδρεύεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με στόχο τη συμβολή στη συνεπή εφαρμογή της Πράξης, στην κατάρτιση κατευθυντήριων γραμμών κλπ. Στα πλαίσια του Συμβουλίου συστήθηκαν ομάδες εργασίας για την επεξεργασία εγγράφων (οδηγιών, συστάσεων, κατευθυντήριων γραμμών κλπ.) σχετικών με ειδικότερα ζητήματα εφαρμογής της Πράξης. Μεταξύ άλλων, έχει ήδη συσταθεί ειδική ομάδα εργασίας με αντικείμενο την προστασία των ανηλίκων στο διαδίκτυο έναντι των κινδύνων των πλατφορμών και ιδίως των κοινωνικών δικτύων. Στην Ομάδα αυτή συμμετέχει τόσο η Ε.Ε.Τ.Τ. όσο και το Ε.Σ.Ρ. και η Α.Π.Δ.Π.Χ., λόγω των αρμοδιοτήτων τους αναφορικά με την επιβολή των υποχρεώσεων που σχετίζονται με την προστασία των ανηλίκων. Στο αντικείμενο της Ομάδας εντάσσεται, μεταξύ άλλων η υποβολή πρότασης για την έκδοση «Κατευθυντήριων Γραμμών» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τα μέτρα προστασίας των παιδιών που οφείλουν να λαμβάνουν οι επιγραμμικές πλατφόρμες βάσει του άρθρου 28 της Πράξης για τις ψηφιακές υπηρεσίες.

8. Περαιτέρω, σας ενημερώνουμε ότι η προστασία των ανηλίκων αποτελεί βασική προτεραιότητα για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία, πέραν των κατευθυντήριων γραμμών, σχεδιάζει να δρομολογήσει έρευνα σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με τις ευρύτερες επιπτώσεις των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στην ευημερία των νέων, καθώς και σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση του κυβερνοεκφοβισμού. Επίσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εκκινήσει επίσημη

διαδικασία έρευνας βάσει της πράξης για τις ψηφιακές υπηρεσίες κατά των πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών: Χ (από τον Δεκέμβριο του 2023, για την οποία εκδόθηκαν προκαταρκτικά πορίσματα στις 12 Ιουλίου 2024), TikTok (Φεβρουάριος 2024), AliExpress (Μάρτιος 2024) και Meta (Απρίλιος και Μάιος 2024), προκειμένου να εξετάσει πιθανές παραβάσεις της Πράξης.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οιαδήποτε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση που άπτεται των αρμοδιοτήτων μας.

Ο Πρόεδρος

Καθηγ. Κωνσταντίνος Μασσέλος